

DATUM
2018-03-28
ERT DATUM
2018-02-19

DIARIENR
2018/43-4
ER BETECKNING
Fi2018/00686/SFÖ

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Ökad styrning av myndigheternas lokalisering

Statskontoret tillstyrker samtliga förslag som regeringen presenterar promemorian, förutom ett. Statskontoret menar att det inte är ändamålsenligt att de föreslagna bestämmelserna ska föras in i en ny förordning, utan att bestämmelserna istället bör föras in i en befintlig förordning.

Därutöver vill Statskontoret uppmärksamma regeringen på två risker med förslaget som innebär att myndigheterna ska upprätta en konsekvensanalys inför beslut om avveckling av arbetsställen.

5.1 Förfarandet vid myndighetens beslut om lokalisering regleras i en ny förordning

Statskontoret *avstyrker* förslaget att de nya bestämmelserna ska föras in i en ny förordning.

Myndigheterna har redan i dagsläget flertalet olika förordningar att förhålla sig till när de fattar beslut om lokalisering. Som framgår i förslaget finns det genom förordning (2017:583) för regional tillväxt redan formella möjligheter och skyldigheter för myndigheterna att ta regional hänsyn vid denna typ av beslut. Statskontoret har tidigare konstaterat att myndigheterna upplever att de vid beslut om lokalisering har svårt att ta hänsyn till denna förordning.¹ Statskontoret bedömer att om de bestämmelser som regeringen föreslår i promemorian förs in i en ny förordning, så riskerar även dessa att få svagt genomslag i förvaltningen.

Statskontoret har tidigare lyft fram att ändringar i myndighetsförordningen (2007:515) är den mest effektiva metoden om regeringen vill att myndigheterna i ökad grad ska ta regional hänsyn när de fattar beslut om lokalisering.² Vi bedömer i likhet med regeringen att de krav på effektivitet som framgår av myndighetsförordningen i praktiken ofta väger tyngre än regionala hänsyn. Genom

¹ Statskontoret. 2016:8. *Statliga myndigheters lokalisering – Ett samlat underlag*, s. 19.

² Statskontoret. 2016:8. *Statliga myndigheters lokalisering – Ett samlat underlag*, s. 23.

att införa de föreslagna ändringarna i myndighetsförordningen skulle regional hänsyn få en mer jämbördig ställning med myndighetsförordningens andra aspekter som myndigheterna är skyldiga att ta i beaktning vid dessa beslut.

Ett annat alternativ är att regeringen infogar de nya bestämmelserna i förordningen för regional tillväxt. Statskontoret har tidigare lyft fram att det kan finnas anledning att uppmärksamma myndigheterna på kraven som finns i denna förordning.³ Syftet med förordningen ligger också väl i linje med det uttalade syftet för promemorians förslag på nya bestämmelser. Om regeringen för in de nya bestämmelserna i förordningen för regional tillväxt kan det bidra till en mer sammanhållen styrning och till att de krav som redan finns i förordningen i högre grad uppmärksammas.

5.2 Vilka ska tillämpa förordningen

Statskontorets *tillstyrker* att de myndigheter som regeringen valt ut i förslaget ska undantas från förordningens tillämpning.

Statskontoret delar bedömningen att de myndigheter vars lokalisering i hög grad styrs av riksdagen eller i hög utsträckning regleras av författningar, inte bör omfattas av bestämmelserna. Statskontoret delar också bedömningen att Polismyndighetens bör undantas från bestämmelserna eftersom deras verksamhet ställer särskilda krav på flexibilitet.

5.3 Beslut om lokalisering ska fattas av myndighetens ledning

Statskontoret *tillstyrker* regeringens förslag att en myndighets beslut om lokalisering ska fattas av myndighetens ledning.

Statskontoret delar bedömningen att beslut om lokalisering regelmässigt får anses vara av stor betydelse för de statliga myndigheternas närvaro i landet. Statskontoret bedömer att ledningen inte bör delegera beslut om lokalisering inom myndigheterna, eftersom det kan begränsa överblicken över till exempel möjligheterna att bidra till regional tillväxt.

5.4 Åtgärder som ska vidtas innan och efter beslut

Statskontoret *tillstyrker* de förslag som framgår i avsnittet. Statskontoret vill samtidigt uppmärksamma regeringen på två risker med det förslag som innebär att myndigheterna vid beslut om avveckling av en arbetsplats ska upprätta en konsekvensanalys.

³ Statskontoret. 2016:8. *Statliga myndigheters lokalisering – Ett samlat underlag*, s. 20.

För det första finns det en risk att myndigheterna utför konsekvensanalysen i ett försent skede för att den i praktiken ska kunna påverka beslutet om avveckling. Statskontorets har tidigare konstaterat att myndigheterna sällan fattar beslut om lokalisering i sig. Lokalisering är snarare resultatet av andra beslut som myndigheten fattar.⁴ När en myndighet fattar beslut om att avveckla ett arbetsställe kan det därför vara resultatet av en utveckling som inneburit att arbetsstället under en längre tid minskat på antalet anställda. Eftersom myndighetens konsekvensutredning enligt förslaget ska utföras inför det sista steget i denna utveckling, så finns det en risk att den inte fångar upp de konsekvenser som den samlade utvecklingen har haft för den aktuella regionen.

I förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete framgår det att statliga myndigheter som överväger verksamhetsminskningar ska samråda med ett antal utpekade regionala aktörer. Redan i dag finns det därmed krav på myndigheter att reflektera över vilken regional påverkan deras beslut om att minska på antalet anställda kan få. Statskontoret ser därför positivt på att regeringen föreslår att konsekvensanalysen ska uppföras inom ramen för detta samråd. Samtidigt har Statskontorets tidigare konstaterat att myndigheterna endast i begränsad utsträckning upplever att de har möjlighet att beakta denna förordning. För att uppnå syftet med de nya bestämmelserna bedömer Statskontoret att regeringen kan behöva uppmärksamma myndigheterna på kraven som redan finns i förordningen om regionalt tillväxtarbete.⁵

För det andra innebär regeringens förslag att myndigheterna inte behöver upprätta en konsekvensanalys vid placering av arbetsställen. Statskontoret har tidigare föreslagit att myndigheterna ska upprätta en konsekvensanalys inför både placering och avveckling. Statskontoret har också lyft fram att myndigheterna vid placering av arbetsställen bör beakta att geografiska kluster av myndigheter kan skapa regionala arbetsmarknadseffekter och underlätta myndigheternas kompetensförsörjning.⁶ Om myndigheterna även inför placering av arbetsställen var ålagda att utföra en konsekvensanalys skulle möjligheten att de beaktar detta kunna öka.

5.5 Vad ska konsekvensanalysen innehålla

Statskontoret *tillstyrker* förslaget om vad konsekvensanalysen ska innehålla.

⁴ Statskontoret. 2016:8. *Statliga myndigheters lokalisering – Ett samlat underlag*, s. 9.

⁵ Statskontoret. 2016:8. *Statliga myndigheters lokalisering – Ett samlat underlag*, s. 20.

⁶ Statskontoret. 2016:8. *Statliga myndigheters lokalisering – Ett samlat underlag*, s. 7–8.

Statskontoret bedömer att en konsekvensanalys som utformas i enlighet med promemorians förslag kommer att väga samman de olika aktuella krav som ställs på myndigheten. Konsekvensanalysen kommer därmed utgöra ett användbart underlag inför ledningens beslut om lokalisering.

Tillförordnad generaldirektör Tony Malmberg har beslutat i detta ärende. Utredningschef Marie Uhrwing och utredare Alexander Bjerner, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Tony Malmberg

Alexander Bjerner